

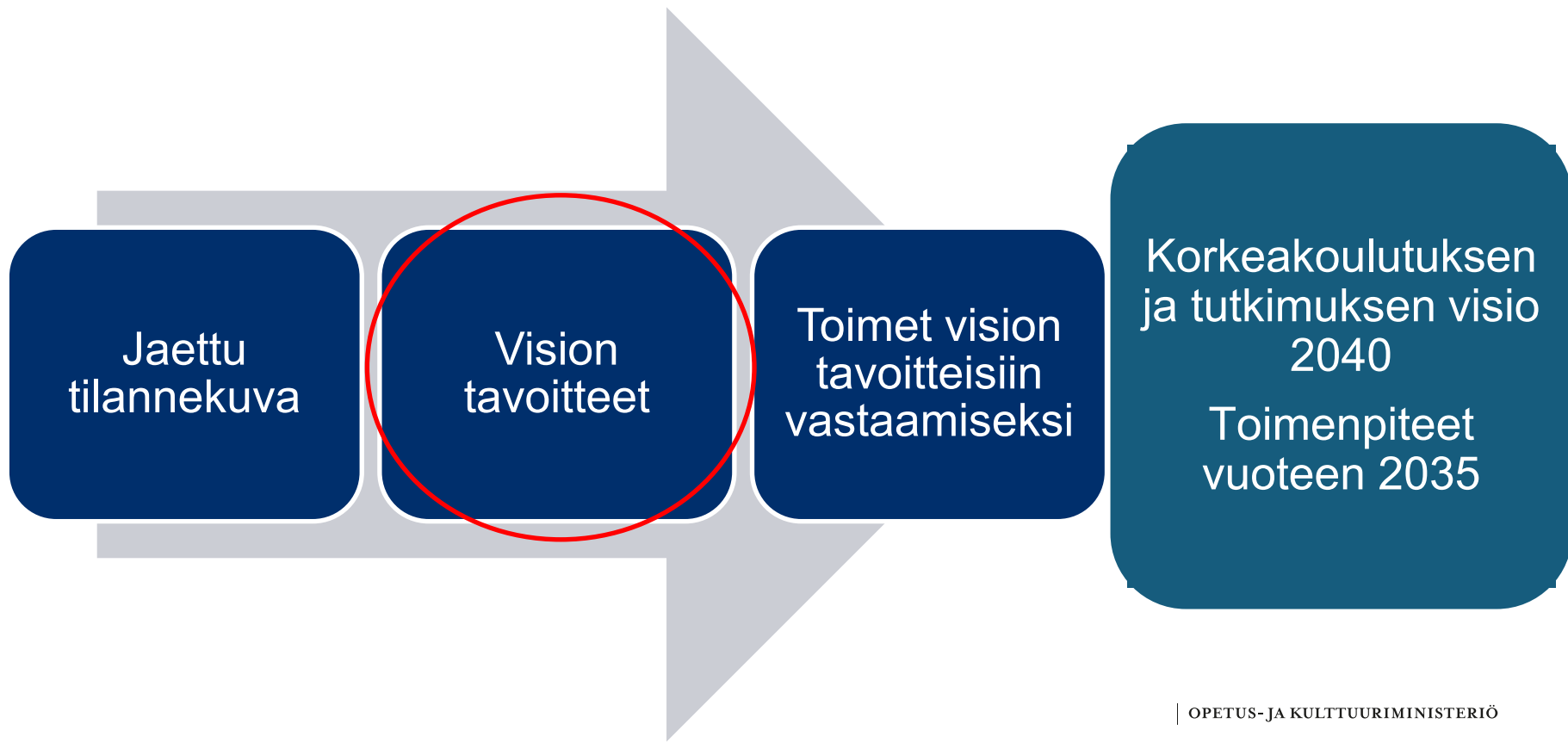
OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

Samuli Maxenius OKM

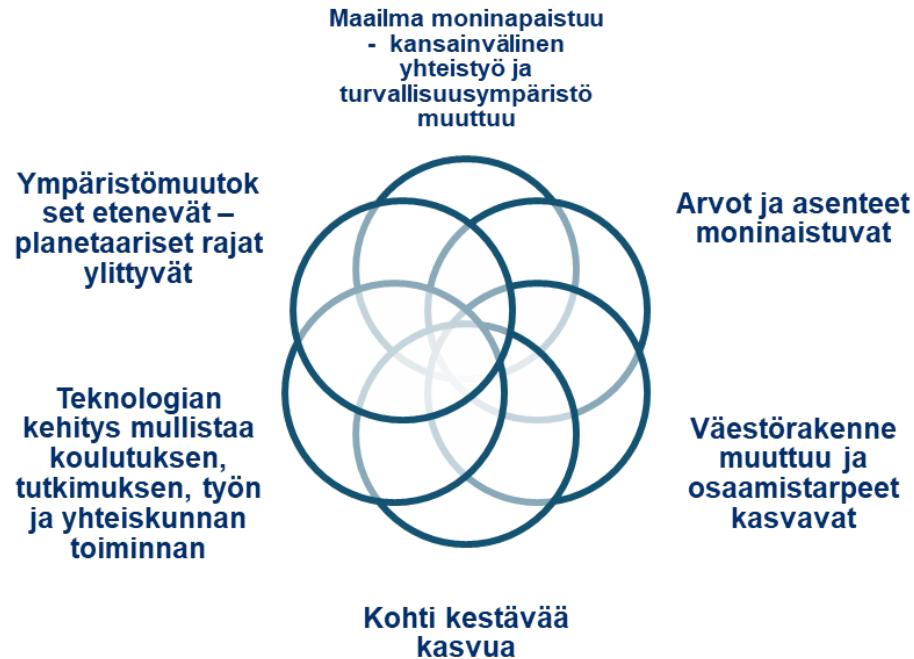
18.11.2025

Visio toteutetaan kolmivaiheisessa prosessissa

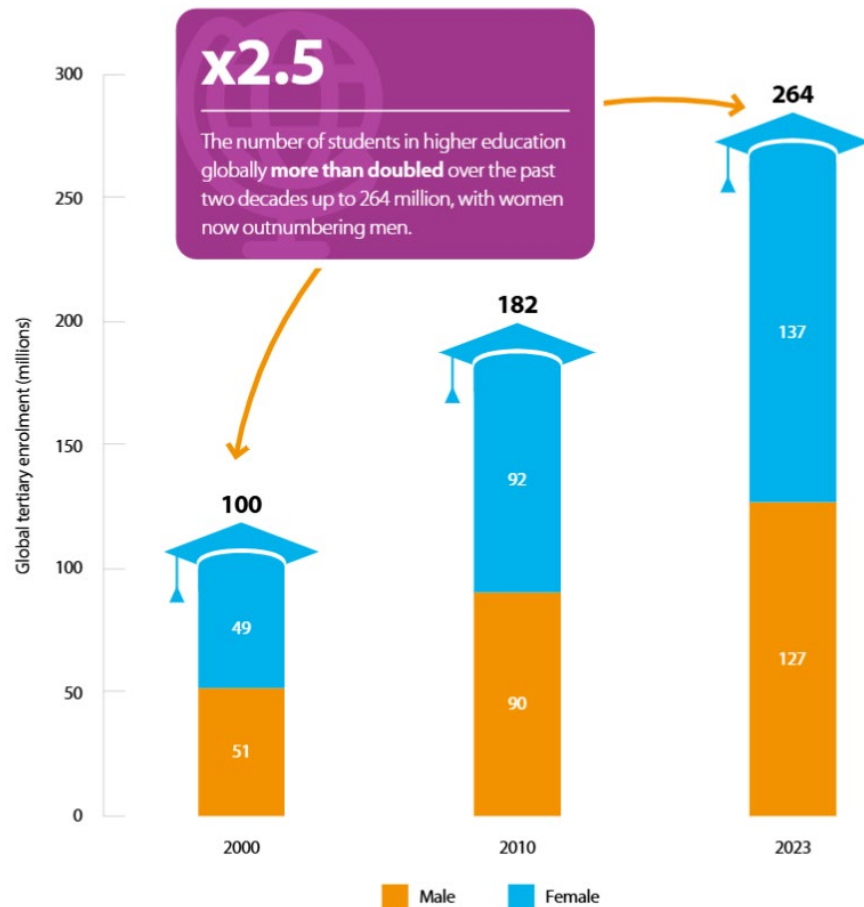
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan haasteet ja vision suuntaviivat

Tilannekuvasta visioon: miten toimintaympäristön dramaattiseen muutokseen on reagoitava?

Globaalisti
korkeakouluopiskelijoiden
määrä on kasvanut 2,5-
kertaiseksi kahdessa
vuosikymmenessä

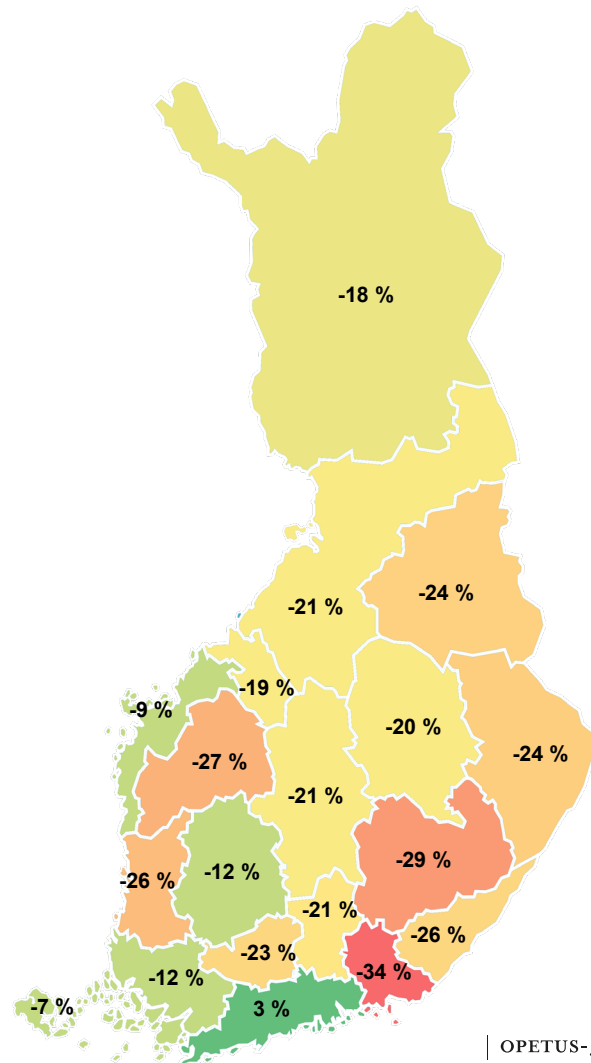
Global tertiary education enrolment by gender, 2000-2023 (number of students)

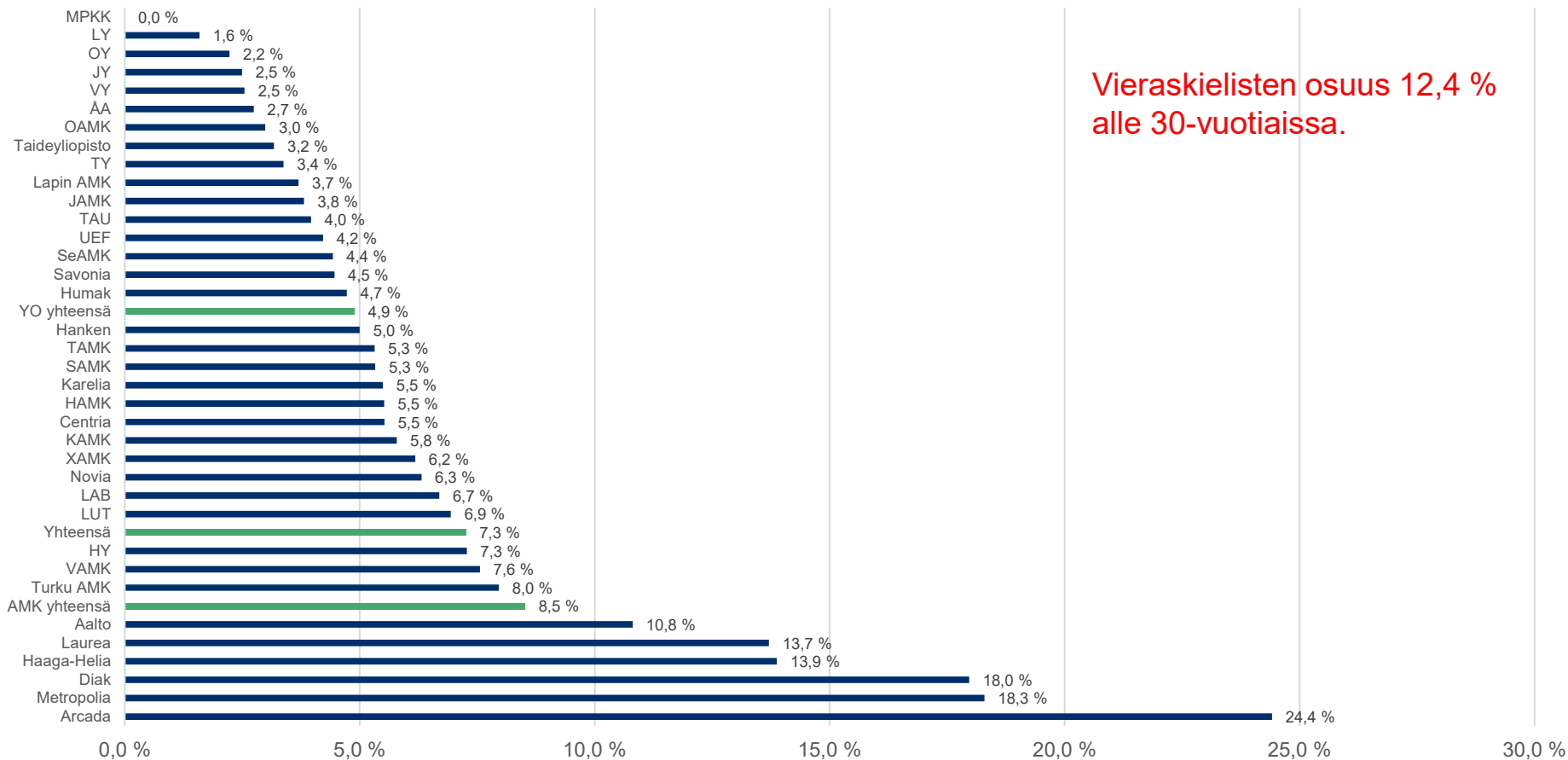
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan haasteet 1/2

- Väestörakenne muuttuu – nuorisoikäluokat pienenevät kaikissa maakunnissa, väestö keskittyy suuriin kaupunkeihin.
- Korkeakoulujen rahoitus on murroksessa – julkinen rahoitus ei pysy tavoitteiden perässä, korkeakoulujen rahoituspohjaa ei ole riittävästi onnistuttu laajentamaan ja T&K-rahoituksen lisäykset on kohdistettu pääasiassa yritysveloiseen toimintaan.
- Koulutus- ja osaamistason nosto on kriittistä, erityisesti T&K-järjestelmälle – 50 % tavoite vielä kaukana.
- Kilpailu kansainvälisistä osaajista kiristyy – yhteiskunnan ja työelämän kyky integroida kv-osaajia ratkaisee onnistumisen.
- Vastuullinen kansainvälisyys korostuu – tutkimus- ja koulutusyhteistyö sekä osaajarekrytointi vaativat uudenlaista osaamista.

19-21-vuotiaiden määrän muutos vuosien 2024-2045 välillä Tilastokeskuksen väestöennusteen (2024) mukaan

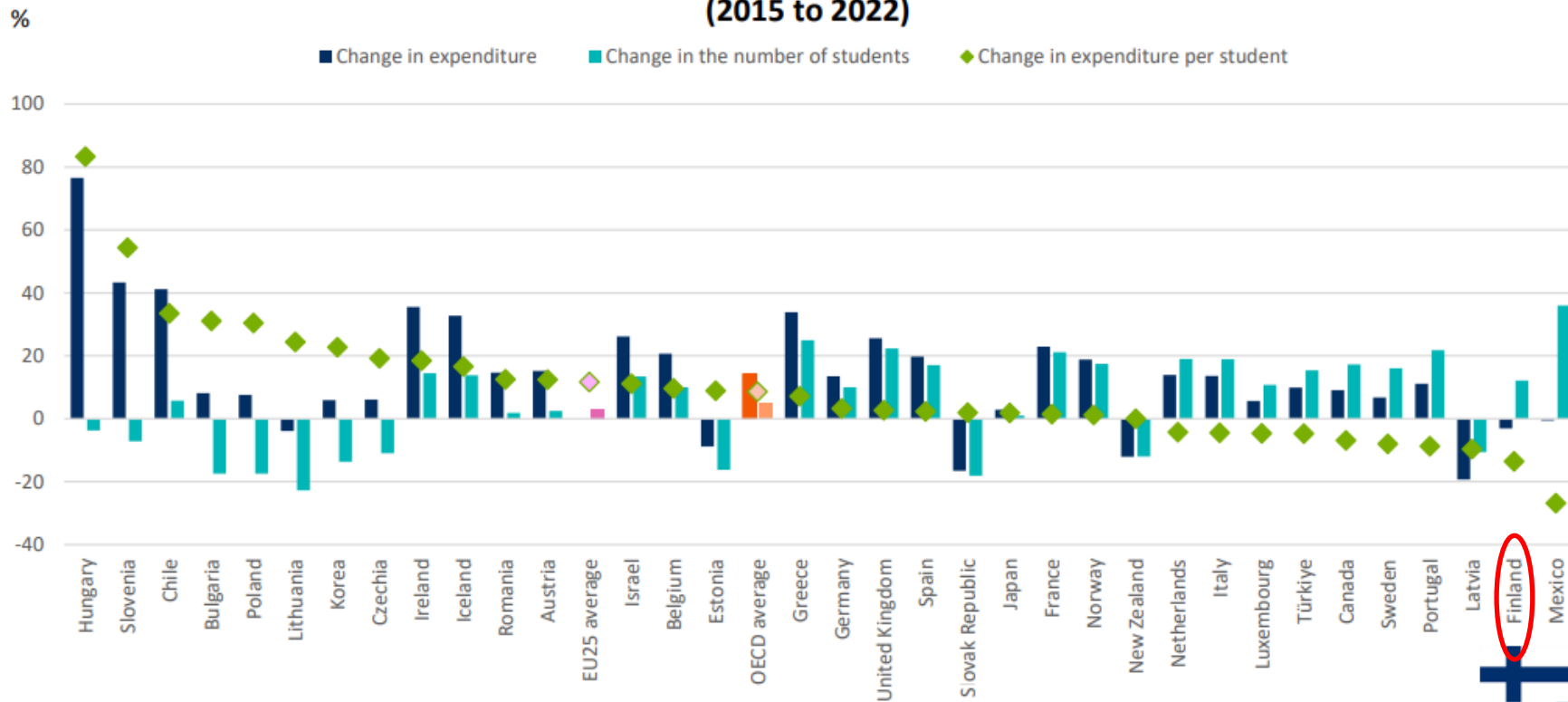
Korkeakouluissa paikan vastaanottaneiden muun kuin suomen- ja ruotsinkielisten osuus 1. syklin koulutuksissa vuonna 2025 (Suomessa 2. asteen tutkinnon suorittaneet hakijat)

Expenditure in tertiary education fell since 2015

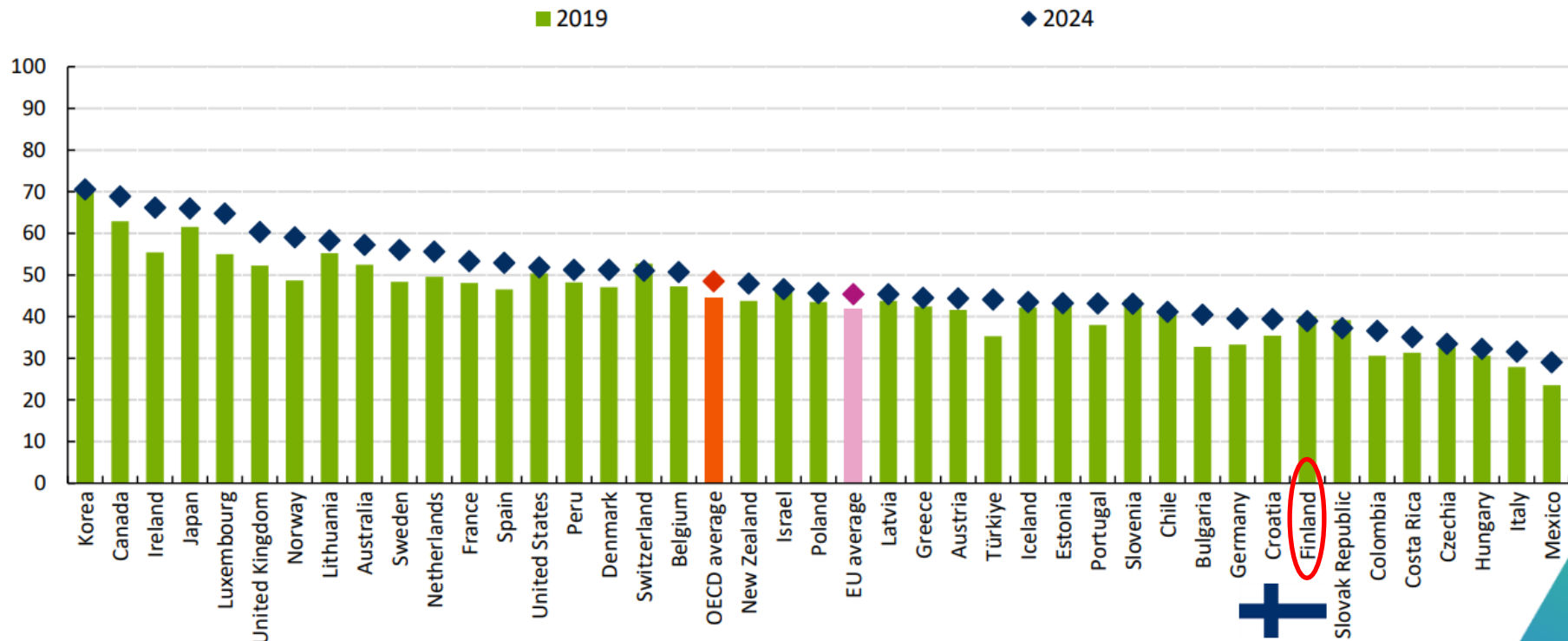
Change in the number of students, expenditure on tertiary educational institutions and expenditure per student (2015 to 2022)

Finland is one of the few countries with declining tertiary attainment

Trends in the share of 25-34 year-olds with tertiary attainment (2019 and 2024)

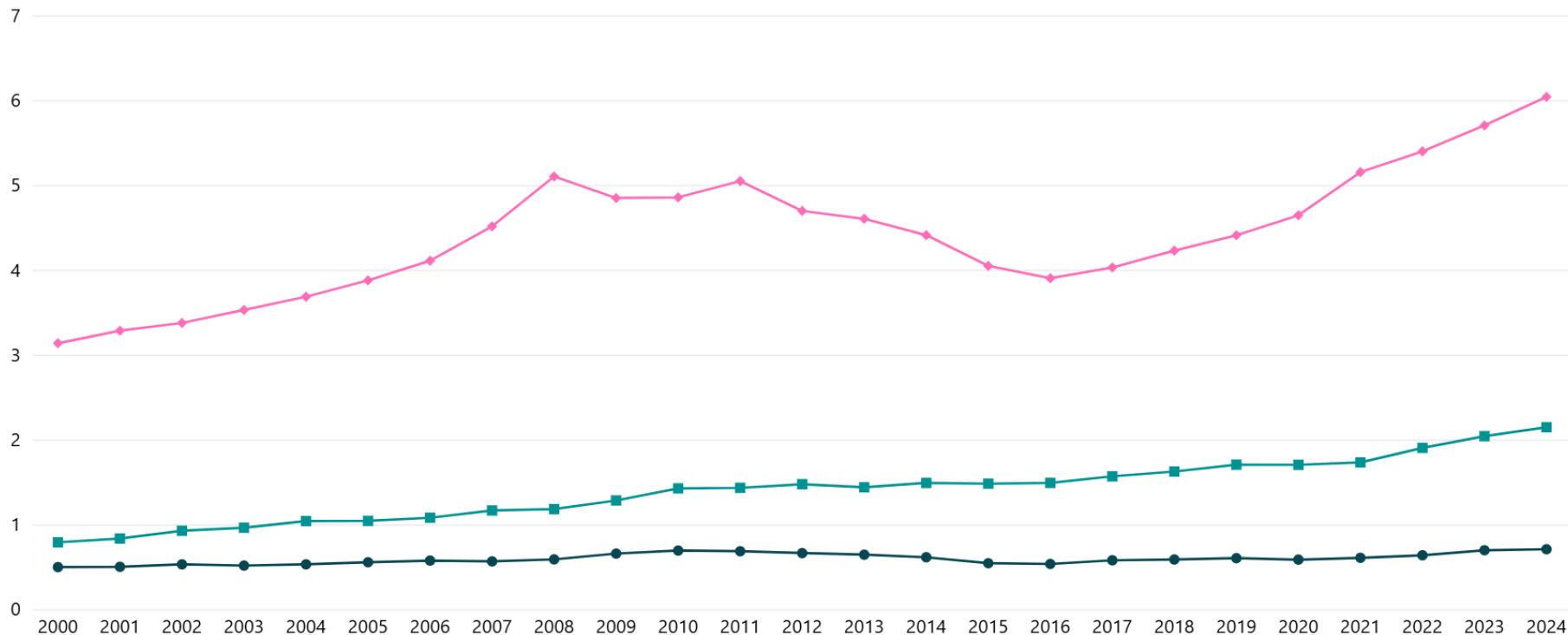
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan haasteet 2/2

- Digitalisaatio ja teknologinen murros muuttavat koulutusta, tutkimusta ja korkeakoulujen toimintaa sekä toimintaympäristöä – muutokseen valmistautuminen on vielä kesken.
- Tekoäly tuo mahdollisuuksia, mutta myös riskejä, jotka vaativat uusia ja vastuullisia tutkimuksen ja pedagogiikan muotoja.
- Osaamistarpeet muuttuvat nopeasti – korkeakoulutuksen on reagoitava ketterästi ja laadukkaasti.
- Työmarkkinoiden muutos edellyttää jatkuvan oppimisen tarjonnan lisäämistä – pystyvätkö korkeakoulut vastaamaan tehtävään nykyisillä rakenteilla ja resursseilla.
- Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laajentuminen, muttei laadun kustannuksella – määrällinen kasvu on tärkeää, mutta sisältö ja laatu ratkaisevat.

Suomen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot sektoreittain

T&K-menot, miljardia euroa

● Julkinen sektori ja YVT ■ Korkeakoulusektori ◆ Yrityssektori

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 vuodelta 2017 – keskeiset tavoitteet

50 %

50 % 25-34-vuotiaista on suorittanut korkeakoulututkinnon. Vuonna 2024 osuus oli 39 %.

4 %

T&K-menojen osuus BKT:sta on 4 %. Tästä julkisen sektorin osuus on 1/3. Tilastokeskuksen arvion mukaan vuoden 2024 volyymi oli 3,16 % BKT:sta.

- Numeerisista tavoitteista tuli nopeasti laajasti jaetut poliittisten päättäjien ja sidosryhmien keskuudessa.

Pidetään voimassa vuodelle asetetut 2030 tavoitteet: 50% ja 4%. Tavoitteet edelleen relevantteja Suomelle. Tulevaisuuteen myös laadullisia tavoitteita.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040

Alustavassa visioluonnoksessa korostuvat:

- Sivistyksen, demokratian ja tieteen vapaus
- Nuorten koulutusmahdollisuuksien turvaaminen
- Korkeakoulutuksen tuottamien osaajien ja tutkimuksen merkitys kansakunnan menestyksen avaimina
- Suomalaisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laatu ja vetovoimaisuus
- Tutkimuksen vaikuttavuus ja korkeatasoisuus
- Koulutuksen edelläkävijyys.

Vision alustavia tavoitteita:

1. **Sivistys on Suomen strateginen valinta.**

- Suomi profiloituu johtavaksi sivistysvaltioksi aikana, jolloin demokratiaa ja tieteen vapautta murennetaan muualla.
- Kriittinen ajattelu ja avoimuus ovat turvallisuuden ja vakauden perusta.
- Korkeatasoisen tutkimuksen ja korkeakoulutuksen Suomi on haluttu kansainvälinen kumppani, mikä myös avaa myös Suomelle pääsyn kriittiseen tietoon ja osaamiseen.

2. **Korkeakouluopintoihin pääsyn takaaminen kaikille nuorille on tärkein demokratiateko**

- Koulutusjärjestelmä luo nuorille valmiudet ja halun opiskella korkeakoulussa.
- Korkeakoulut ovat kuva suomalaisesta yhteiskunnasta – yhteisöllisiä ja hyvinvoivia.

3. **Suomi valitsee tien kohti rohkeaa osaajakasvua.**

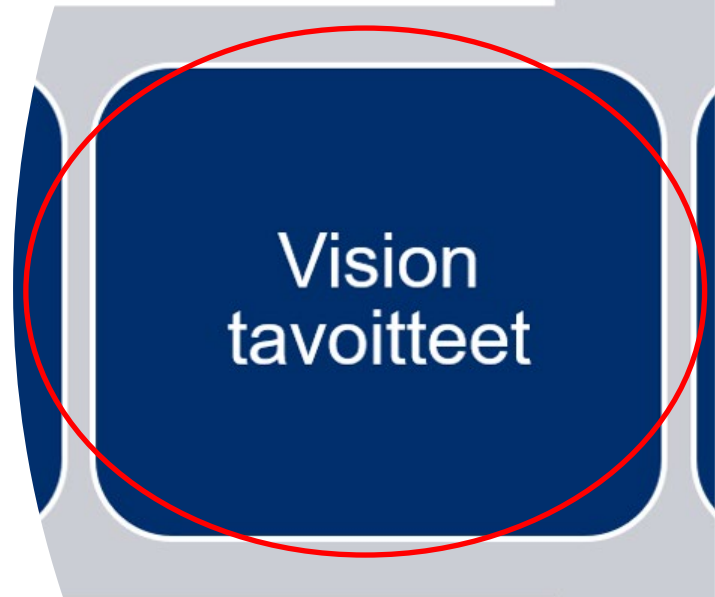
- Suomi on modernin oppimisen kärkimaa.
- Nuorten aikuisten korkeakoulutettujen osuus nousee yli 60 prosenttiin.
- Tohtoreiden osuus yritysten TKI-henkilöstössä kaksinkertaistuu, jotta Suomeen syntyy enemmän uusia tutkimuspohjaisia innovaatioita.
- Suomeen halutaan tulla ja jäädä opiskelemaan, tutkimaan, elämään hyvää elämää ja tekemään töitä.

4. **Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen menestyksen mahdollistava rahoitus ja ohjaus**

- Korkeakoulujärjestelmää uudistetaan rohkeasti hyödyntäen nykyisiä vahvuuksia mahdollistaen uudet innovatiiviset ratkaisut yhteiskunnallisiin muutoksiin vastaamiseksi.
- Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Visiotyön kolmas vaihe

- Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaari 26.-27.11.2025 Vaasassa
- Vision tavoitteiden tarkoitus valmistua loppuvuoden tai viimeistään alkuvuoden aikana.
- Toimenpiteiden valmistelu käynnistyy alkuvuonna 2026.
- Visio, tavoitteet ja toimenpiteet lausunnonle kevään 2026 aikana.
- Kolmas verkkokysely käynnissä, vastausaika 9.12. saakka!
  - <https://www.strategydialog.com/c21d6415-9c40-485e-8fb2-16fdd692cf6c>

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kiitos!